

Pedagogisch beleidsplan

Kinderopvang Potje Knor

(Dagopvang, Peuteraanbod en Buitenschoolse opvang)

Bijbehorende plannen en protocollen	Locatie specifieke werkplannen Werkinstructie regels en afspraken Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid Protocol geneesmiddelenverstrekking en medische handelingen Protocol Veilig slapen Zorgstructuur Kinderopvang Potje Knor Observatiemethode Kinderopvang Potje Knor Meldcode Kindermishandeling Protocol Seksueel misbruik Protocol Mentorschap
Datum	December 2017
Datum herzien	Juli 2018 Januari 2019
Eigenaar	Karen Bogers

Voorwoord

Dit overkoepelende beleidsplan is geschreven als hulpmiddel voor de kwaliteitshandhaving binnen Kinderopvang Potje Knor. Potje Knor is verplicht een beleid te ontwikkelen waarin zij vastlegt hoe zij met kwaliteitsaspecten omgaat. Personeel en ouders hebben recht op inzage en de GGD krijgt een afschrift. Dit beleidsplan geldt voor de dagopvang, het peuteraanbod en de buitenschoolse opvang van Potje Knor en voor alle locaties van Potje Knor.

Het pedagogisch beleidsplan geeft ouders, (nieuwe) pedagogisch medewerkers, pedagogisch medewerkers in opleiding, stagiaires en andere belangstellenden informatie over de pedagogische visies van waaruit gewerkt wordt en geeft een beschrijving van de uit de visies voortvloeiende werkwijze.

In januari 2003 is dit beleidsplan in samenwerking met het team opgesteld. Wij hebben drie theorieën en visies aangedragen, waarmee het team akkoord ging. Deze theorieën en visies schetsen een totaalbeeld van de mens en zijn dus een goed vertrekpunt om te komen tot een pedagogisch beleidsplan. Deze theorieën en visies zijn:

- de humanistische theorie en de visie op mens zijn;
- de interactietheorie en de visie op opvoeding;
- en de ontwikkelingstheorie en de visie op ontwikkeling.

Naar aanleiding van de theorieën en visies zijn aandachtspunten opgesteld, die vervolgens in het team besproken zijn. Zo konden zij meedenken en suggesties doen voor veranderingen.

Waar in dit plan “hij” staat, als wordt verwezen naar “het kind”, kan ook “zij” worden gelezen. Waar in dit plan “ouders” staat geschreven, kan ook “verzorgers” worden gelezen.

Dit pedagogisch beleidsplan is voor het laatst aangepast in december 2017 door Karen Bogers. Het pedagogisch beleid wordt jaarlijks in het team besproken en waar nodig aangepast. Veranderingen worden aan de ouderraad voorgelegd en hun adviezen worden meegenomen in het aanpassen van het beleid.

Inhoud

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1. Algemeen	3
1.2. Waarom een pedagogisch beleidsplan?	4
1.3. Visies als leidraad	4
2. Geborgenheid, structuur, grenzen en veiligheid binnen Potje Knor	5
2.1. Aandacht en ruimte voor het kind als individu	5
2.2. Emotionele en fysieke veiligheid bieden	6
2.3. Inleven in de behoeften van kinderen en warmte en geborgenheid bieden	12
2.4. Duidelijkheid en structuur bieden	13
2.5. Leren spelen en leven in groepsverband	13
2.6. Ingaan op emoties	13
3. Interactievaardigheden van de pedagogisch medewerkers	14
3.1. Verbaal en non-verbaal gedrag moet in overeenstemming zijn	14
3.2. Kijken naar non-verbale signalen van het kind	14
3.3. Luisteren naar elkaar	14
3.4. respect tonen voor het kind	15
3.5. Normen en waarden	15
3.6. Leren uiten van gevoelens	15
3.7. Onderling contact van kinderen stimuleren	16
3.8. Uitgaan van positieve interactie	16
3.9. Responsief opstellen van de leiding	16
4. Ontwikkelingsstimulering van de kinderen	17
4.1. Stimuleren van zelfstandigheid en ontplooiingskansen bieden	18
4.2. Creativiteit stimuleren	18
4.3. Sociale ontwikkeling stimuleren	19
4.4. Motorische ontwikkeling stimuleren	20
4.5. Emotionele ontwikkeling stimuleren	21
4.6. Lichamelijke ontwikkeling stimuleren	21
4.7. Cognitieve ontwikkeling stimuleren	22
4.8. Zintuiglijke ontwikkeling stimuleren	23
4.9. Aansluiten bij de ontwikkelingsleeftijd van het kind	23
4.10. Aandacht en ruimte voor de individuele ontwikkeling van het kind	24
4.11. Het kind een veilige omgeving bieden	24
4.12. Het kind stimuleren, maar ook de ruimte bieden om zelf te experimenteren	25
Nawoord	26
Bijlage 1 De humanistische theorie en de visie op mens zijn	27
Bijlage 2 De interactietheorie en de visie op opvoeding	28
Bijlage 3 De ontwikkelingstheorie en de visie op ontwikkeling	29

Hoofdstuk1 Inleiding

1.1 Algemeen

Kinderopvang Potje Knor biedt opvang aan kinderen van nul tot dertien jaar, op vier verschillende locaties. De dagopvang bestaat uit acht stamgroepen, het peuteraanbod¹ bestaat uit drie stamgroepen en de buitenschoolse opvang uit zeven basisgroepen, allen verdeeld over de verschillende locaties.

Locatie	Contactgegevens	Opvangsoort	Groepen	Leeftijd	Maximale groeps-grootte	LRK-nummer
Hoofdvestiging Potje Knor Gijzenrooiseweg	Gijzenrooiseweg 13 5661 MA Geldrop 040-2861185 info@potjeknor.nl	Dagopvang	Knorretje Snuitje Suusje Biggie Krulstaartje	1-4 jaar 0-2 jaar 0-2 jaar 2-4 jaar 2-4 jaar	16 12 14 16 12	124791153
		Buitenschoolse opvang	Ruighaar	4-7 jaar	10	404599084
Potje Knor Sint Jozef	Papenvoort 1 5663 AC Geldrop 040-2855930	Buitenschoolse opvang	Doerak Biek	4-7 jaar 7-13 jaar	20 20	219762867
Potje Knor Dommeldal	Beneden Beekloop 93 5662 HK Geldrop 040-2800228 (KDV) 040-2800912 (BSO)	Dagopvang	Snoetje	0-4 jaar	16	177910057
		Dagopvang (peuteraanbod)	Purk	2-4 jaar	16	
		Buitenschoolse opvang	Zwientje Wroeter	4-13 jaar 4-13 jaar	20 20	117134922
Potje Knor Coevering	Vespuccistraat 3 5665 GM Geldrop 040-8200997	Dagopvang	Snuffel Peppa	0-4 jaar 2-4 jaar	16 16	155567366
		Dagopvang (peuteraanbod)	Knirretje Piggie	2-4 jaar 2-4 jaar	16 16	
		Buitenschoolse opvang	Bengel Morrel	4-13 jaar 4-13 jaar	20 20	215051749

Op professionele wijze, onder deskundige begeleiding biedt Potje Knor de kinderen een fijne, gezellige tijd. Het kind staat centraal en wordt zo uitgenodigd en gestimuleerd om zich op alle gebieden optimaal als individu te ontwikkelen.

Richtlijnen voor handelen en houding zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat al het handelen afgestemd moet zijn op, en in het belang van, het kind. Kinderen moeten zich in hun relatie met pedagogisch medewerkers veilig, vertrouwd en gerespecteerd voelen. In hun handelen hebben de pedagogisch medewerkers continu een voorbeeldfunctie naar de kinderen toe. Pedagogisch medewerkers gaan op een sensitieve en responsieve manier met de kinderen om, tonen respect voor de autonomie van de kinderen en stellen grenzen aan, en bieden structuur voor, het gedrag van de kinderen.

Bij de keuzes die wij maken, staat het belang van het kind altijd voorop, bijvoorbeeld bij de inrichting van het gebouw, de indeling van de groepen, de slaap- en eettijden en de activiteiten die wij doen.

¹ De overheid brengt per 1 januari 2018 de peuterspeelzalen onder de Wet Kinderopvang. Daardoor heeft de gemeente Geldrop-Mierlo ervoor gekozen om de peuteropvang onder te brengen bij de kinderopvangorganisaties in de gemeente. Kinderopvang Potje Knor neemt per 1 januari 2018 de peuterspeelzalen bij Kindcentrum Dommeldal en de Brede School Coevering over van de Stichting Peuterspeelzaalwerk Geldrop-Mierlo.

1.2 Waaron een pedagogisch beleidsplan?

Een pedagogisch beleidsplan vormt het kader voor het omgaan met kinderen binnen de kinderopvang. Het team van kinderopvang Potje Knor vindt het om de volgende redenen belangrijk dat er een pedagogisch beleidsplan gevormd wordt:

- Het biedt duidelijkheid naar ouders en potentiële ouders. Het is een manier om je te onderscheiden van andere kinderopvangcentra. Ouders kunnen hierop een keuze maken (welk kinderopvangcentrum spreekt mij aan en past bij mijn visie en opvoedingsstijl).
- Het biedt duidelijkheid naar nieuwe werknemers en stagiaires. Door middel van een pedagogisch beleidsplan kun je toetsen of de visie van de nieuwe werknemer of stagiaire past bij de visie van Potje Knor.
- Het is voor vaste werknemers een houvast. Het schept duidelijkheid over de werkwijze en groepsregels, zodat werknemers op één lijn handelen.
- Het geeft een aanleiding om de werkwijze en groepsregels regelmatig bespreekbaar te maken en eventueel te verbeteren. Door hier kritisch naar te kijken, worden werknemers zich bewuster over de opvoedkundige stijl binnen Potje Knor.
- Het geeft continuïteit aan de kinderen. Doordat de werkwijze op één lijn staat, worden de kinderen consequent behandeld. Het pedagogisch beleidsplan is een hulpmiddel om te blijven streven naar deze continuïteit.

Het pedagogische beleidsplan veronderstelt een doelstelling; het geeft een kader aan waarbinnen er bij Potje Knor wordt gewerkt. In het pedagogisch beleidsplan staat duidelijk beschreven hoe de pedagogisch medewerkers met de kinderen omgaan en hoe de koers is voor allen die bij het werk betrokken zijn. Het pedagogisch beleidsplan is geschreven voor iedereen die werkzaam is bij Potje Knor en voor ouders die kinderen bij Potje Knor hebben of mogelijk willen plaatsen.

1.3 Visies als leidraad

Het pedagogisch beleidsplan biedt een leidraad voor pedagogisch medewerkers bij de dagelijkse omgang met kinderen. Hierin staat beschreven welke werkwijze zij moeten hanteren om voor een goede opvang te zorgen.

Om de koers van de werkwijze te bepalen hebben wij onszelf eerst een aantal vragen gesteld:

- Tot wat voor soort mens moet een kind uitgroeien binnen de kinderopvang?
- Wat verstaat de kinderopvang onder opvoeding?
- Hoe ontwikkelt een kind zich in bepaalde stadia van zijn leven?

Uit antwoorden op deze vragen zijn drie visies ontstaan, te weten:

- visie op mens zijn;
- visie op opvoeding;
- en visie op ontwikkeling.

Om de visies zo goed mogelijk uit te kunnen werken, zijn de volgende theorieën bestudeerd:

- de humanistische theorie;
- de interactietheorie;
- en de ontwikkelingstheorie.

In de bijlagen is een uitgebreide beschrijving van bovenstaande theorieën en visies te vinden.

Om de drie visies tot hun recht te laten komen binnen Potje Knor zijn er voorwaarden opgesteld, waaraan de pedagogisch medewerkers dienen te voldoen. Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers wordt afgestemd op deze voorwaarden.

In de komende hoofdstukken worden deze voorwaarden en het bijbehorende pedagogisch handelen besproken. Er wordt beschreven hoe bij Potje Knor kinderen een kans krijgen zich te ontplooien als individu en vervolgens uit kunnen groeien tot een sociaal wezen. Hoofdstuk 2 beschrijft op welke wijze wij bij Potje Knor een sfeer van geborgenheid, structuur, grenzen en veiligheid creëren. Hoofdstuk 3 gaat in op onze interactievaardigheden die nodig zijn om kinderen tot zelfstandige individuen te laten ontplooien. Hoofdstuk 4 gaat tenslotte in op de wijze waarop wij de ontwikkeling van de kinderen stimuleren, rekening houdend met dat elk kind zich op zijn eigen manier, op basis van aanleg en karakter, ontwikkelt.

Hoofdstuk 2 Geborgenheid, structuur, grenzen en veiligheid binnen Kinderopvang Potje Knor

Een kind bij Potje Knor moet een optimale kans krijgen om zich te ontplooien als individu om vervolgens uit te kunnen groeien tot een sociaal wezen. Belangrijk hierbij is dat het zich ontplooien van een kind gebeurt binnen een sfeer van geborgenheid, structuur, grenzen en veiligheid.

Hierbij heeft het kind recht op respect, dient serieus genomen te worden en dient te kunnen rekenen op begrip en verdraagzaamheid van de pedagogisch medewerkers. Hierdoor leert het kind respect voor zichzelf te hebben en andere respectvol te benaderen. Dit helpt eveneens het kind zijn eigen waarden en normen en de waarden en normen van anderen te ontdekken. Zo kan uiteindelijk het kind, zonder de directe hulp van volwassenen om hem heen, zijn eigen leven gaan leiden.

In de volgende paragrafen wordt puntsgewijs beschreven hoe bij Potje Knor kinderen een kans krijgen om zich te ontplooien als individu.

2.1 Aandacht en ruimte voor het kind als individu

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat ieder kind een persoon op zichzelf is. Het is van belang, omdat de persoonlijke kanten van het kind benadrukt dienen te worden. Het kind krijgt zo in de groep de ruimte om zich op zijn eigen manier te ontplooien.

Pedagogisch handelen

Wij spreken de kinderen, waar nodig, individueel aan. Wij accepteren de individuele behoeften van de kinderen. Ieder kind is anders en anders is niet minder.

Bij Potje Knor vinden wij het van belang kinderen te respecteren en wij proberen hen zoveel mogelijk te sturen in hun eigen ontdekkingsreis waarin zij uitgroeien tot individuele persoonlijkheden.

2.1.1 Intakegesprek

Alvorens een kind voor het eerst bij kinderopvang Potje Knor komt spelen, hebben de ouders met de vestigingsmanager een intakegesprek. In dit gesprek worden buiten de algemene zaken rondom de opvang ook de kind specifieke zaken besproken. Zo komen wij te weten wie het kind is en wat zijn behoeften en interesses zijn. Voor het intakegesprek worden standaardformulieren gebruikt.

2.1.2 Volgen en stimuleren ontwikkeling kind

Door observatie en overleg met de ouders komen wij bij Potje Knor te weten wat elk kind individueel voor interesses heeft en waar hij wel of geen begeleiding bij nodig heeft. Zo hebben sommige kinderen behoefte aan het uitzwaaien van hun papa of mama. Daarna vangen wij het kind op en stimuleren het kind om iets te gaan doen. Andere kinderen hebben juist de behoefte om meteen aan de slag te gaan, wanneer zij binnenkomen bij Potje Knor.

In de dagopvang observeren wij twee keer per jaar de kinderen aan de hand van standaard observatieboekjes. Wanneer de kinderen naar de basisschool gaan wordt een uitgebreid afsluitend observatieverslag geschreven.

Doel van de observaties is het volgen van de ontwikkeling van de kinderen en het vroegtijdig signaleren van bijzonderheden en problemen in de ontwikkeling. De ingevulde boekjes worden tijdens de kindbespreking van desbetreffende groep besproken. Nadat de kindbespreking geweest is en er bij "zorg" ruggespraak met de orthopedagoog heeft plaatsgevonden, worden de observaties mondeling met de ouders doorgenomen.

Potje Knor vindt het belangrijk dat een doorgaande ontwikkelingslijn van de kinderen zoveel mogelijk gewaarborgd blijft. De overdracht van Potje Knor naar de basisscholen en buitenschoolse opvang kan hier goed aan bijdragen.

Bij de buitenschoolse opvang bieden wij halfjaarlijks tien-minuten-gesprekjes aan de ouders aan. De ouders zijn niet verplicht om naar deze gesprekken te komen. Zij kunnen zichzelf opgeven hiervoor. De pedagogisch medewerkers gebruiken als leidraad voor het gesprek een standaard formulier, dat zij vooraf invullen.

De orthopedagoog bepaalt aan de hand van de observaties en signalen van de pedagogisch medewerkers, van zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang, of er sprake is van “zorg”. Wanneer hiervan sprake is, worden ouders altijd uitgenodigd op gesprek. Dit gesprek voert de mentor van het kind samen met de orthopedagoog. De zorgen worden gedeeld met de ouders en er wordt een vervolgtraject uitgestippeld. Er wordt bijvoorbeeld doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning, zoals het Centrum voor Maatschappelijke Deelname (CMD), Zuidzorg, de GGD, de huisarts en dergelijke.

Bij meer complexe situaties wordt de hulp van derden ingeschakeld. Dit gebeurt altijd met de toestemming van de ouders. Vooraf kan het kind ook eerst als casus besproken worden in bijvoorbeeld een zorgnetwerk of Zorgadviesteam. De orthopedagoog wordt altijd op de hoogte gesteld en geraadpleegd.

De documenten “Observatiemethode Kinderopvang Potje Knor” en “Zorgstructuur Kinderopvang Potje Knor” beschrijven de volledige werkwijze.

2.1.3 Mondelinge overdracht

Elke dag vindt er in de dagopvang zowel bij het brengen als bij het halen van een kind een mondelinge overdracht plaats tussen ouder en pedagogisch medewerker, zodat zowel de pedagogisch medewerker als de ouder weet hoe het met het kind gaat en zodat er het best ingespeeld kan worden op de individuele behoeften van het kind. Bij de kinderen van nul tot twee jaar vindt tevens een schriftelijke overdracht plaats, met behulp van schriftjes. Hierin vermelden wij de verzorgingstijden en schrijven in verhaalvorm hoe het desbetreffende dag met het kind is gegaan.

Bij de buitenschoolse opvang is er ook mondelinge overdracht tussen leerkracht en pedagogisch medewerker, mits ouders daar vooraf toestemming voor hebben gegeven. Wanneer er bijvoorbeeld op school iets is gebeurd, kan de pedagogisch medewerker hier rekening mee houden in de buitenschoolse opvang.

2.1.4 Vrij spel

Op het begin van de dag kunnen de kinderen bij Potje Knor vrij spelen. Zo kunnen de kinderen bijvoorbeeld zelf kiezen of ze rustig (bijvoorbeeld in een hoekje met wat speelgoed) of meteen energiek (bijvoorbeeld op de buitenplaats fietsen) aan de gang gaan.

2.1.5 Individuele begeleiding

Elk kind wordt wanneer nodig en mogelijk zoveel mogelijk individueel begeleidt. Op deze manier komen wij te weten wat het kind nodig heeft in bepaalde situaties. Bij verdriet heeft bijvoorbeeld het ene kind een knuffel nodig en het andere kind heeft langere tijd van veiligheid nodig om rustig aan, stap voor stap, weer verder te gaan met waar hij mee bezig was.

2.2 Emotionele en fysieke veiligheid bieden

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat veiligheid bieden de basis van het opvoeden is. Wanneer een kind zich emotioneel en fysiek niet veilig voelt, kan het zich niet optimaal ontwikkelen.

Pedagogisch handelen

Wij creëren een veilige omgeving door te kijken naar de individuele behoeften van het kind, te zorgen voor vaste gezichten, te werken volgens een vaste routine en rekening te houden met de inrichting van de omgeving.

2.2.1 Vaste stam- en basisgroepen

Elk kind heeft bij Potje Knor een eigen stamgroep of basisgroep en blijft gedurende de opvang aanwezig in deze eigen groep. Elke stam- en basisgroep beschikt over een afzonderlijke vaste groepsruimte. Elke dagopvanggroep beschikt eveneens over een aparte slaapruiimte.

In het intakegesprek worden ouders geïnformeerd over de vaste stam- of basisgroep waarin hun kind verblijft en welke vaste pedagogisch medewerkers op welke dagen de groep draaien. Ook bij de overgang naar een nieuwe groep, wordt dit met ouders besproken.

Op alle locaties van Potje Knor wordt tevens elke dag voor de ouders visueel gemaakt welke pedagogisch medewerkers en stagiaires die dag aanwezig zijn. Op het informatiebord wordt dit met foto's en namen duidelijk gemaakt.

In elk locatie specifiek werkplan staat beschreven wie de vaste pedagogisch medewerkers zijn van de verschillende stam- en basisgroepen. Ouders worden geïnformeerd wanneer wij genoodzaakt zijn om uitzonderingen te maken, bijvoorbeeld bij een calamiteit, of als een pedagogisch medewerker ziek, of met vakantie, is.

Wanneer ouders zelf om flexibele opvang of extra opvang vragen, of een dag willen ruilen, en dit niet op de eigen vaste stam- of basisgroep kan, wordt in onderling overleg het kind eventueel in een andere stam- of basisgroep opgevangen. Het gaat hier om tijdelijke opvang in een andere stam- of basisgroep waartoe het kind al behoort. Ouders geven per mail toestemming voor de extra opvang op de andere groep. In de mail staat duidelijk omschreven welke afspraken gemaakt zijn over de andere groep en wat de duur is van de opvang op de andere groep.

Ieder kind, in de dagopvang en bij het peuteraanbod, maakt gedurende een week gebruik van maximaal twee stamgroep ruimtes.

2.2.2 Samenvoegen van groepen

De stam- en basisgroepen draaien in principe afzonderlijk van elkaar, maar op de rustige momenten, op het begin en het einde van de dag en tijdens vakanties, kunnen groepen samengevoegd worden. Op deze momenten kan het zijn dat de kinderen niet in hun eigen stam- of basisgroep verblijven en dus samen met hun vriendjes en vriendinnetjes van de eigen groep, met de kinderen van een andere stam- of basisgroep spelen. Zij worden dan wel verzorgd door pedagogisch medewerkers die zij kennen.

Met het samenvoegen van de groepen wordt op rustige momenten ook voorkomen dat pedagogisch medewerkers alleen op de groep staan. Hiermee wordt tevens het vierogenprincipe vormgegeven. Het volledige vier-ogenbeleid van Potje Knor staat beschreven in het Beleid Veiligheid en Gezondheid.

Bij een structurele lage kindbezetting van de stam- en basisgroepen worden groepen structureel samengevoegd. Ouders worden hierover geïnformeerd tijdens de intake, die zij voorafgaand aan de start van de opvang hebben, via nieuwsbrieven of via informatieborden op de locatie. De ouderraad heeft ingestemd met deze structurele samenvoegingen.

Dagopvang en peuteraanbod

Op de hoofdlocatie aan de Gijzenrooiseweg worden op woensdag en vrijdag groepen samengevoegd. Biggie, Krulstaartje en Knorretje draaien dan samen en Suusje en Snuitje ook.

Op maandag, dinsdag en donderdag draaien Biggie en Krulstaartje samen bij een totale kindbezetting van zestien kinderen, of minder. Suusje en Snuitje draaien op deze dagen afzonderlijk van elkaar en ook Knorretje draait op deze dagen zelfstandig.

Bij de Coevering (locatie Vespuccistraat) heeft Potje Knor twee dagopvang groepen. Indien er in totaal zestien of minder dan zestien kinderen zijn, draaien deze groepen samen. Wel is er een open deuren beleid, waarbij de kinderen zich afhankelijk van de activiteiten die aangeboden worden, verdelen over de aanwezige ruimten (groepsruimten, speelhal, zand- en waterruimte en buitenruimte). Hetzelfde geldt voor de twee groepen peuteraanbod.

Bij de Dommeldal (locatie Beneden Beekloop) heeft Potje Knor maar één dagopvanggroep, welke op alle werkdagen, zowel tijdens de schoolweken als tijdens de schoolvakantie, geopend is.

Buitenschoolse opvang

Op alle buitenschoolse opvang locaties heeft Potje Knor twee groepen. Wanneer de groepen in totaal twintig of minder dan twintig BSO kinderen hebben, worden de groepen samengevoegd.

Wel is er een open deuren beleid waarbij de BSO kinderen zich verspreiden over verschillende ruimten, om naar eigen keuze aan verschillende activiteiten te kunnen deelnemen.

De buitenschoolse opvang Sint Jozef (locatie Papenvoort) is tijdens de schoolweken op maandag, dinsdag en donderdag open. Op de woensdagen, vrijdagen en tijdens de schoolvakanties worden de BSO kinderen bij de Dommeldal (locatie Beneden Beekloop) opgevangen.

De buitenschoolse opvang Coevering (locatie Vespuccistraat) is op alle werkdagen, zowel tijdens de schoolweken als tijdens de schoolvakanties, geopend. Hetzelfde geldt voor de buitenschoolse opvang Dommeldal (locatie Beneden Beekloop).

2.2.3 Verlaten van de groep bij (spel)activiteiten

De eigen groep is voor kinderen een vaste en veilige basis. Vanuit deze veiligheid en vertrouwdheid willen wij kinderen helpen bij het vergroten van hun wereld en laten wij hen ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt.

Dagopvang en peuteraanbod

In de dagopvang kunnen kinderen hun eigen stamgroep verlaten tijdens bepaalde (spel)activiteiten. Op het terrein van Potje Knor kunnen kinderen onder begeleiding spelen in de hal, het buitenterrein, of in een andere groep. Buiten het terrein van Potje Knor wordt ook onder begeleiding gespeeld. Hierbij kan gedacht worden aan een wandeling maken in de wijk, een bezoekje brengen aan de kinderboerderij of een speeltuin in de wijk. Tijdens het intakegesprek wordt ouders om hun toestemming gevraagd voor het onder begeleiding verlaten van het terrein van hun kind. Dit wordt genoteerd in het verzorgingscontract.

Er vinden door het jaar heen ook grotere activiteiten plaats, waarbij het terrein mogelijk verlaten wordt. Bijvoorbeeld bij een zomerfeest, met carnaval of met Sinterklaas. Vooraf wordt bij deze activiteiten aan ouders apart gevraagd of zij toestemming geven voor het verlaten van het terrein van Potje Knor. Hierbij kan gedacht worden aan een speeltuinbezoek, een huifkartocht of een bezoekje aan het kasteel van Sinterklaas.

Buitenschoolse opvang

Bij de locaties Beneden Beekloop, Papenvoort en Vespuccistraat verlaten de kinderen regelmatig hun eigen basisgroep om op het eigen terrein en buiten het eigen terrein onder begeleiding te spelen en sporten. Hierbij kan gedacht worden aan deelnemen aan een activiteit in een andere groep, spelen op het schoolplein, een bezoekje brengen aan een speeltuin in de wijk, een bioscoop bezoeken, sporten bij verschillende sportverenigingen, of aan creatieve activiteiten meedoen bij een creativiteitscentrum.

Potje Knor werkt samen met het Beweegeburo. Onder deskundige begeleiding kunnen kinderen kennismaken met sport en spel en andere activiteiten in bijvoorbeeld een gymzaal van school of een buitenterrein in de wijk.

Op de Dommeldalschool kunnen kinderen terecht voor buitenschoolse opvang met het thema Natuur. In deze Groene BSO gaan kinderen onder deskundige begeleiding bijvoorbeeld op ontdekkingstocht door het bos en kweken zij hun eigen groenten en fruit in de nabijgelegen moestuintjes.

De kinderen van de andere BSO's verlaten regelmatig hun basisgroep om mee te doen aan de activiteiten op de Sport-BSO of Natuur-BSO.

De oudere kinderen hebben meer behoefte aan zelfstandigheid en mogen soms ook zelfstandig buiten het terrein spelen. Dit gebeurt in overleg met ouders en wordt vastgelegd op het zelfstandigheidsformulier, bij het verzorgingscontract.

2.2.4 Wennen

Voordat een kind start bij Potje Knor gaat het eerst wennen op de eigen stam- of basisgroep. Het wennen wordt gepland in het intakegesprek en gebeurt in overleg met de ouders. Wanneer een kind overgaat naar een nieuwe stam- of basisgroep worden eveneens wenaafspraken gemaakt.

De pedagogisch medewerkers maken onderling deze afspraken, welke afgestemd zijn op de wensen van de ouders en kinderen.

De ouders en het kind gaan voor een eerste kennismaking eerst samen met een pedagogisch medewerker op de groep een kijkje nemen. De pedagogisch medewerkers van de nieuwe groep

maken de ouders wegwijs en vertellen over de groep en de dagelijkse gang van zaken. Hiervoor gebruiken zij een checklist. Het 'echte' wennen gebeurt zonder de ouders. Het kind gaat ongeveer vier uur wennen. Bij de babygroepen wordt het wennmoment zo gekozen dat er een voedingsmoment in zit. Bij de peuter- en buitenschoolse opvanggroepen is dit geen vereiste. Het wennen wordt altijd nabesproken met de ouders.

2.2.5 Voor elk kind een eigen mentor

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. In het intakegesprek wordt dit aan de ouders, en bij de buitenschoolse opvang ook aan het kind, bekend gemaakt.

De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind en is direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De mentor is aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Bij de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind.

In de dagopvang bespreekt de mentor minimaal twee keer per jaar de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders. Dit gebeurt aan de hand van de observatieboekjes die dan vooraf ingevuld zijn. In de buitenschoolse opvang vinden er alleen gesprekken plaats, indien deze gewenst zijn, door ouders en/of de mentor.

In het protocol "Menterschap" staat de werkwijze precies beschreven.

2.2.6 Maximaal twee vaste gezichten voor 0-jarigen

Een vaste, vertrouwde beroepskracht is voor ieder kind een belangrijke voorwaarde om zich emotioneel veilig te kunnen voelen. Dit geldt vooral voor hele jonge kinderen. Een vaste beroepskracht kent het kind goed en is daardoor in staat om te herkennen waar een kind behoefte aan heeft en hier vervolgens naar te handelen.

Bij Potje Knor worden aan een kind in de leeftijd tot één jaar ten hoogste twee vaste pedagogisch medewerkers toegewezen, waarvan per dag ten minste één pedagogisch medewerker werkzaam is in de stamgroep van dat kind. Dit vaste gezicht werkt een substantieel gedeelte van de dag op de groep van het kind, als het kind feitelijk aanwezig is. Indien er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer pedagogisch medewerkers tegelijkertijd gewerkt wordt, worden er ten hoogste drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen aan een kind in de leeftijd tot één jaar.

Bij kinderen van één jaar of ouder worden bij Potje Knor ten hoogste drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen, waarvan per dag ten minste één pedagogisch medewerker werkzaam is in de stamgroep van dat kind. Indien er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer pedagogisch medewerkers tegelijkertijd gewerkt wordt, worden er ten hoogste vier vaste pedagogisch medewerkers toegewezen aan een kind van één tot vier jaar.

Bij de buitenschoolse opvang zijn eveneens vaste gezichten aanwezig, ondanks dat volgens de kwaliteitseisen kinderopvang voor de buitenschoolse opvang het vaste-gezichtencriterium niet geldt.

Bij Potje Knor is het mogelijk om een flexibel contract af te nemen, bij zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang. Voor ouders die hiervoor kiezen en waarbij de opvangwensen per week variëren, geldt het vaste-gezichtencriterium niet.

In elk locatie specifiek werkplan staat beschreven wie de vaste gezichten van de groepen zijn. Ouders worden geïnformeerd wanneer wij genooddakt zijn om uitzonderingen te maken, bijvoorbeeld bij een calamiteit, of als een pedagogisch medewerker ziek, of met vakantie, is. Bij afwezigheid van een vaste pedagogisch medewerker zorgen wij voor een vertrouwd gezicht van de kinderen. Dat kan zijn doordat er vaste pedagogisch medewerker van een andere groep komt of een vaste invalskracht van de locatie. Deze pedagogisch medewerkers kennen het pedagogisch beleid en het locatie specifieke werkplan van de locatie. Zij kennen de kinderen, hun dagritme en hun gewoontes. Zij lezen de overdracht, kennen het thema van de week en andere bijzonderheden. Potje Knor voldoet op deze wijze aan één van de belangrijkste eisen voor het bieden van verantwoorde kinderopvang, namelijk dat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen

Bij langdurig verlof, wordt tijdelijk een nieuw vast gezicht aangewezen en ook dit communiceren wij met de ouders van de groep.

Ondersteuning door derden

Bij grote activiteiten kan het voorkomen dat de pedagogisch medewerkers van Potje Knor ondersteund worden door vrijwilligers, de ouders van de kinderen zelf. Zij kunnen zich per activiteit vooraf opgeven. Deze ouders bieden een helpende hand, ondersteunen hiermee de pedagogisch medewerkers en zijn niet eindverantwoordelijk voor het verloop van een activiteit. Verder zijn er, buiten de facilitaire dienst, geen personen aanwezig bij Potje Knor die de pedagogisch medewerkers ondersteunen bij hun werkzaamheden. De pedagogisch medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor de schoonmaak in hun eigen ruimten. De facilitaire dienst is vijf dagen in de week aanwezig om de overige ruimten schoon te maken. Voor reparatiewerkzaamheden en overige klussen heeft Potje Knor een klusjesman in dienst. De buitenschoolse opvang werkt samen met derden, zoals sportverenigingen, creativiteitscentra en dergelijke. Deze derden verzorgen samen met de pedagogisch medewerkers culturele activiteiten en sportactiviteiten. De ouders van de kinderen zijn op de hoogte van deze samenwerking en er wordt per activiteit om hun toestemming gevraagd. In de buitenschoolse opvang worden de kinderen van en naar de BSO-locatie vervoerd. Het vervoer gebeurt te voet, met de auto of met de bus van Potje Knor en wordt verzorgd door één of meerdere pedagogisch medewerkers, de manager en/of medewerkers van de administratie.

Potje Knor is een erkend leerbedrijf voor de opleidingen Pedagogisch Werk 3, Pedagogisch Werk 4, Pedagogiek en PMK (Pedagogisch Management Kinderopvang). Studenten van deze opleidingen krijgen de kans om stage ervaring op te doen bij Potje Knor. Op alle locaties en groepen kunnen deze stagiaires ingezet worden. Een groep heeft maximaal één stagiaire die het gehele jaar stage loopt. Potje Knor biedt geen stageplaatsen voor korte duur. Een stagiaire wordt volgens de regels van de Wet Kinderopvang ingepland en krijgt de gelegenheid om kennis te maken en ervaring op te doen met alle facetten van het vak. Dit alles gebeurt onder de begeleiding en verantwoordelijkheid van de stagebegeleider (veelal kernleidster). De stagebegeleiders van Potje Knor worden ondersteund door de stagecoördinator van Potje Knor.

2.2.7 Maximaal drie uur per dag afwijken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR)

Potje Knor hanteert een duidelijk beleid, op basis van een wettelijk kader (www.1ratio.nl), voor het maximaal aantal kinderen dat door één pedagogisch medewerker wordt opgevangen. Het gaat dan om een aantal gelijktijdig aanwezige kinderen.

Bij de dagopvang is het toegestaan om maximaal drie uur per dag af te wijken van de BKR en bij de buitenschoolse opvang is dit een half uur per dag. Wanneer bij de buitenschoolse opvang, de opvang minimaal tien uur aaneengesloten is, bijvoorbeeld tijdens vakanties of studiedagen, mag er ook drie uur afgeweken worden.

Bij Potje Knor wijken wij af van de BKR tijdens de lunchpauze van de pedagogisch medewerkers en op het begin en het einde van de dag. Wanneer wij afwijken, zorgen wij ervoor dat minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal pedagogisch medewerkers wordt ingezet.

Wanneer wij de personeelsplanning maken, toetsen wij zelf aan de hand van www.1ratio.nl of de planning klopt. Ook ons planningsprogramma geeft inzicht in afwijkingen van de BKR. Zo wordt precies in de gaten gehouden of er op de juist momenten afgeweken wordt van de BKR.

In verband met de flexibele opvang die Potje Knor biedt, kan het voorkomen dat de drie-uursregeling na een periode moet wijzigen. Wij evalueren één keer per kwartaal of we onze regeling aan moeten passen.

In elk locatie specifiek werkplan wordt de drie-uursregeling met exacte tijdstippen beschreven.

2.2.8 Interactievaardigheden pedagogisch medewerkers

Bij Potje Knor proberen wij zoveel mogelijk veiligheid te bieden door ieder kind serieus te nemen en op een positieve manier te benaderen, ook bij 'negatief' gedrag. Bij Potje Knor vinden wij het heel belangrijk om een band met het kind te scheppen. Kwalitatief goede interactievaardigheden zijn hierbij essentieel.

2.2.9 Vast dagprogramma

Door een vaste regelmaat in het dagprogramma en rituelen weten de kinderen waar ze aan toe zijn en krijgen ze zo ook meer besef van tijd. Hierdoor wordt er een bepaalde rust gecreëerd op de groep, waardoor kinderen zich veilig kunnen gaan voelen.

2.2.10 Beleid Veiligheid en gezondheid

Bij Potje Knor werken wij volgens het beleidsplan “Veiligheid en Gezondheid”. In dit beleidsplan beschrijven wij de risico's die bij Potje Knor voorkomen. Hiervoor gebruiken wij de inventarisatielijsten van de risico-inventarisatie. Hierbij screenen wij ook het gebouw op brandveiligheid.

In een plan van aanpak beschrijven wij de maatregelen die wij hebben genomen om deze risico's te beperken. Tevens beschrijven wij in dit plan hoe wij kinderen leren omgaan met kleine risico's. Het beleid en plan van aanpak worden actueel gehouden door periodieke evaluatie en na gebeurtenissen die daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld een verbouwing of ongeval.

In het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid staat de werkwijze precies beschreven.

2.2.11 Ontruimingsplan

Om fysieke veiligheid te bieden hanteren wij tevens een ontruimingsplan. Eén van de belangrijkste facetten van ontruimen van een kinderdagverblijf is dat kinderen niet zelfredzaam zijn. De pedagogisch medewerkers moeten dus voor de kinderen denken én handelen. De aanwezigheid van een ontruimingsplan helpt daarbij. Het ontruimingsplan is een goed doordacht plan over de manier waarop in geval van nood tijdig en snel de ontruiming georganiseerd wordt. Omdat er bij een calamiteit altijd paniek heerst, hebben wij bij Potje Knor besloten om de ontruiming meerdere keren per jaar met medewerkers en kinderen te oefenen.

2.2.12 Kinder-EHBO

Om fysieke veiligheid te kunnen bieden, hebben wij bij Potje Knor pedagogisch medewerkers in dienst die geschoold zijn op het gebied van Kinder-EHBO en BHV (bedrijfs hulpverlening). Het toepassen van eerste hulp bij ongevallen met kinderen is namelijk een wezenlijk onderdeel van een goed veiligheidsmanagement. Elke groep heeft een eigen EHBO-koffer en deze wordt tijdig aangevuld, zodat het ook mogelijk is om eerste hulp te bieden.

2.2.13 Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Wanneer wij bij Potje Knor een vermoeden hebben van huiselijk geweld of kindermishandeling, volgen wij het landelijke protocol van de MOgroep, de Branchevereniging voor Ondernemers in de Kinderopvang en het Landelijk Platform Peuterspeelzaalwerk.

We maken gebruik van de “Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”. De meldcode geeft via een stappenplan aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Jaarlijks besteden we in een teamoverleg aandacht aan dit onderwerp. Zorgkinderen bespreken we met elkaar in de groepsbesprekingen en met de orthopedagoog, waarna de zorgen ook met ouders gedeeld worden. Indien nodig, melden wij ook onze zorgen extern (Zorg voor Jeugd, Veilig Thuis, en dergelijke).

Bij een vermoeden van seksueel misbruik van kinderen door een van onze eigen mensen, wordt bij Potje Knor het eigen “Protocol seksueel misbruik” gevolgd.

Voor de volledige werkwijze wordt verwezen naar de documenten “Meldcode Kindermishandeling” en “Protocol seksueel misbruik”.

2.2.14 Vier-ogen-beleid

Bij de dagopvang van Potje Knor hanteren wij een vier-ogen-beleid. Het volledige beleid staat beschreven in het “Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid”. Wij proberen pedagogisch medewerkers zo min mogelijk alleen op de groepen in te plannen. Dit heeft wel als consequentie dat op rustige momenten groepen dan dus samengevoegd worden.

Bij de indeling en inrichting van de ruimtes houden wij rekening met de “intieme” momenten, zoals verschoneren. De ruimtes zijn open en wij kunnen bij elkaar in de groepsruimten kijken. Wij komen om de vijf minuten op de slaapkamers. De pedagogisch medewerkers houden dit bij met een wekker.

Het management gaat elke week onverwachts bij de verschillende groepen en locaties op bezoek. Ook de pedagogisch medewerkers lopen regelmatig bij elkaar op de groep binnen en doordat wij bij Potje Knor flexibele opvang bieden, kunnen ouders ook op ieder moment van de dag onverwachts de groep op komen. Dit alles maakt dat pedagogisch medewerkers vrijwel nooit alleen zijn en ook geen mogelijkheid hebben om zich met “verkeerde” dingen bezig te houden.

2.2.15 Alertheid op veilig speelgoed

Om fysieke veiligheid te bieden, hebben wij zoveel mogelijk veilig speelgoed en grijpen wij in wanneer met bepaald speelgoed niet veilig omgegaan wordt. Bijvoorbeeld als kinderen gevaarlijke dingen op de glijbaan doen of op stoelen gaan staan. Wij laten de kinderen dan weten dat het gevaarlijk is en wij spreken dan de kinderen aan op hun gedrag en zij krijgen dan een waarschuwing. Wanneer aanspreken niet helpt en de veiligheid nog steeds in het geding is, halen wij het niet veilige stuk speelgoed van de groep af. Bij Potje Knor laten wij, natuurlijk onder begeleiding, de kinderen wel af en toe kennis maken met gevaarlijke speelwijzen, bijvoorbeeld het klauteren op een klimrek en ‘hamertje tik’.

2.2.16 Veilig slapen

Om fysieke veiligheid te bieden, leggen wij in de dagopvang kinderen in bed op hun rug. Kinderen tot twee jaar draaien wij om, als zij tijdens het slapen op hun buik rollen. De kinderen die zelfstandig terug kunnen rollen, laten wij liggen. Wanneer er kinderen slapen wordt er altijd om de vijf minuten op de slaapkamer gecontroleerd hoe de kinderen erbij liggen. De volledige werkwijze staat beschreven in het protocol “Veilig slapen”.

2.3 Inleven in de behoeften van kinderen en warmte en geborgenheid bieden

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat ieder kind een individu met eigen behoeften is. Vanuit hier ontwikkelt het kind zich tot een zelfstandige persoonlijkheid met eigen normen en waarden. Wanneer er niet wordt ingeleefd in de behoeften van het kind bestaat de mogelijkheid dat het kind tekort gedaan wordt en deels door zijn omgeving gevormd wordt.

Dit is tevens een belangrijke voorwaarde, omdat het van groot belang voor de ontwikkeling van kinderen is dat ze zich veilig voelen en iemand hebben om op terug te vallen.

Pedagogisch handelen

Bij Potje Knor staan de behoeften van de kinderen op de eerste plaats. Door met de kinderen om te gaan en ze te observeren, leren wij de kinderen kennen en weten wij waar hun behoeften liggen. Wij geven de kinderen individuele aandacht en laten merken dat wij ze belangrijk vinden. Wij proberen ons aan te sluiten bij de belevingswereld van het kind, zodat wij hen beter kunnen begrijpen. Wanneer wij het idee hebben dat ouders iets van ons vragen dat niet in het voordeel van het kind is, maken wij dit bespreekbaar en proberen tot een compromis te komen, bijvoorbeeld slaap- en eetgewoonten en afscheidsrituelen.

Wij laten de kinderen zowel verbaal als non-verbaal blijken dat wij ze waarderen. Wij stellen ons open op naar de kinderen en benaderen ze positief. Wanneer een kind iets verkeerd heeft gedaan, vallen wij niet het kind aan, maar benoemen het gedrag. Vervolgens praten wij samen de situatie uit en gaan met een “schone lei” verder.

Concrete voorbeelden

- Alle kinderen worden bij Potje Knor serieus genomen, zodat zij zich veilig voelen en lekker in hun vel zitten en zich beter ontwikkelen. Wij kijken zoveel mogelijk naar de individuele behoeften en houden ons aan het eet- en slaapschema van thuis.
- Bij Potje Knor hebben wij regelmatig een kindbespreking. Van tevoren zijn dan bepaalde kinderen geobserveerd. Door deze observaties kunnen behoeften en eventuele problemen naar voren komen.
- Bij Potje Knor ‘belonen’ wij het ‘goede’ gedrag van kinderen met positieve reacties.
- Elk kind is in onze ogen gelijk en elk kind krijgt zoveel mogelijk warmte en geborgenheid.

- Bij Potje Knor proberen wij ons in te leven in de fantasie van het kind. De pedagogisch medewerkers doen mee met het fantasiespel dat kinderen spelen.

2.4 Duidelijkheid en structuur bieden

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat kinderen zich eerder thuis voelen, wanneer ze weten waar ze aan toe zijn. Dit biedt veiligheid. Zonder duidelijkheid en structuur kan een groep niet functioneren. Er moet echter ook de nodige ruimte zijn voor uitzonderingen en afwisselingen.

Pedagogisch handelen

Wij geven vorm aan duidelijkheid en structuur door als team op één lijn te functioneren. Wij stellen ons zo consequent mogelijk op. De kinderen en de ouders worden verteld waarom de regels gelden. Tevens bieden wij duidelijkheid en structuur door aan de hand van een vast dagritme te werken. De kinderen wennen hier snel aan en aan de hand van de vaste rituelen kunnen wij hen veel duidelijk maken.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor hanteren wij zoveel mogelijk dezelfde regels om zo duidelijkheid en structuur aan de kinderen te bieden. Hierdoor weten de kinderen wat ze wel en niet kunnen doen en kunnen zij zich binnen deze grenzen vrij bewegen. De regels die wij bij Potje Knor hanteren staan apart beschreven in het document “Regels en afspraken” en zijn bekend bij iedere pedagogisch medewerker.
Iedere stam- of basisgroep heeft ook eigen groepsspecifieke afspraken, die vermeld staan in het locatie specifieke werkplan. Bij de buitenschoolse opvang zijn deze groepsregels en omgangsregels ook met de kinderen samen opgesteld.
- Wij hanteren tevens een vaste dagindeling, die eveneens duidelijkheid en structuur biedt. De kinderen weten wanneer de eet- en slaapmomenten zijn en wanneer er tijd is voor een activiteit. Deze vaste dagindeling staat beschreven in de verschillende locatie specifieke werkplannen.

2.5 Leren spelen en leven in groepsverband

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat je er simpelweg niet om heen kunt op een kinderdagverblijf. Het is erg leerzaam voor de kinderen. Het is een voorbereiding voor later en het werkt door in de thuissituatie.

Pedagogisch handelen

Wij stimuleren de kinderen om samen te spelen en geven ze waar mogelijk ook de ruimte om zich even terug te trekken, om iets alleen te doen. Wij zorgen ervoor dat een kind niet “ondersneeuwt” in de groep, door onze aandacht zo goed mogelijk over de kinderen te verdelen. Wij houden er rekening mee dat wij slechts een deel van het kind te zien krijgen. Het kind kan op het kinderdagverblijf heel anders zijn dan bijvoorbeeld thuis.

2.6 Ingaan op emoties

Voorwaarde

Met name jongere kinderen kunnen hun emoties nog niet optimaal verwoorden. Zij geven veelal een non-verbale uiting aan emoties.

Voor de oudere kinderen bij Potje Knor is het belangrijk dat zij het gevoel krijgen dat zij serieus worden genomen.

Pedagogisch handelen

Bij Potje Knor vinden wij het belangrijk dat de kinderen weten dat zij alle emoties mogen laten zien. Wij vinden het belangrijk dat emoties benoemd worden, dat wij het kind en zijn emoties serieus nemen.

Waar nodig worden emoties genegeerd, maar negeren is ook reageren!

Hoofdstuk 3 Interactievaardigheden van de pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers van Potje Knor bieden de kinderen emotionele veiligheid, bevorderen de persoonlijke en sociale competentie bij kinderen en bevorderen de morele competentie bij kinderen door de overdracht van normen en waarden. Hiervoor gebruiken zij verschillende pedagogische middelen. Voorbeelden van middelen zijn: de leefomgeving, de groep, het activiteitsaanbod en het (spel)materiaal dat de kinderen aangeboden wordt. Het belangrijkste pedagogisch middel vinden wij toch wel de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen. Pedagogisch medewerkers hebben voortdurend interacties met kinderen. Om deze interacties van hoge kwaliteit te laten zijn, hebben de pedagogisch medewerkers interactievaardigheden nodig.

In de volgende paragrafen worden deze interactievaardigheden beschreven.

3.1 Verbaal en non-verbaal gedrag moet in overeenstemming zijn

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat het duidelijkheid voor de kinderen schept, aangezien veel kinderen binnen Potje Knor de gesproken taal nog niet optimaal beheersen.

Pedagogisch handelen

Het is hierbij van belang dat je respect toont voor het kind. De pedagogisch medewerkers reageren positief op het non-verbale gedrag van het kind. Wij ondersteunen gesproken taal met gebaren en zetten woorden kracht bij door intonatie. Het is belangrijk dat je lichaamshouding datgene wat je zegt uitstraalt en dat je daar consequent in bent.

3.2 Kijken naar non-verbale signalen van het kind

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat de non-verbale signalen van een kind heel veel over het kind zelf vertellen. Verder is het voor een kind belangrijk dat hij zich ook non-verbaal leert uiten, zeker wanneer het verbaal nog niet mogelijk is.

Pedagogisch handelen

Er wordt bij ons veel naar de kinderen gekeken, omdat pedagogisch medewerkers onder andere een signalerende functie hebben. Omdat kinderen niet altijd voor een lange periode achter elkaar geobserveerd (kunnen) worden, vinden wij overleg met collega's heel belangrijk.

Wij nemen vaak een afwachtende houding aan om het kind zelf de kans te geven om initiatieven te nemen. Hierin passen wij ons tempo aan op dat van de kinderen.

Wij helpen de kinderen hun gevoelens te uiten door het non-verbale gedrag (zowel positief als negatief) te benoemen en bespreekbaar te maken. Wij proberen objectief te blijven en niet te interpreteren.

3.3 Luisteren naar elkaar

Voorwaarde

Wanneer je goed luistert naar het kind, begrijp je wat het kind wil. Een kind is een individu met eigen wensen. Het kind moet echter ook leren dat communicatie wederzijds is.

Pedagogisch handelen

Het is belangrijk dat je in de communicatie met kinderen aansluit in de belevingswereld van het kind. Wij gaan in op het verhaal van het kind. Kinderen moeten ook leren wachten wanneer anderen in gesprek zijn. Het is hierbij wel belangrijk om te benoemen dat je het kind gehoord hebt. Wij zijn alert op momenten waarin je gesprekjes met het kind kunt voeren en bieden kinderen daarin de ruimte om te praten.

3.4 Respect tonen voor het kind

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat een kind alleen tot een eigen individu kan groeien, wanneer een kind in zijn waarde wordt gelaten en dus de ruimte krijgt om een zelfbeeld te vormen en om eigenwaarde op te bouwen.

Pedagogisch handelen

Wij tonen respect voor een kind door er op alle gebieden voor een kind te zijn, door te luisteren en door open te staan voor het kind.

Wij laten de kinderen zien dat er verschillen tussen mensen kunnen zijn, qua uiterlijk en gedrag. Wij maken deze verschillen bespreekbaar.

Wij laten de kinderen zelf keuzes maken over bijvoorbeeld activiteiten.

Wij benaderen alle kinderen positief; benoemen de positieve kanten. Op deze manier proberen wij een sfeer te creëren waarin de kinderen elkaar ook positief benaderen. Hierin leert het kind van ons. Het heeft iets wederkerigs; wanneer jij respect voor het kind hebt, kan je het ook eerder van het kind terug verwachten. Hierin nemen wij een voorbeeldfunctie op ons.

Ook door middel van veiligheid te bieden, uiten wij ons respect voor de kinderen.

3.5 Normen en waarden

Voorwaarde

Een kind moet leren dat iedereen anders is. Op een kinderdagverblijf leren kinderen andere invalshoeken kennen. Het is belangrijk dat het kind met deze verschillen leert om te gaan.

Pedagogisch handelen

Wij stemmen ons zoveel mogelijk af op de normen en waarden van de ouders. Op de groep gelden echter ook bepaalde normen en waarden. Deze kunnen verschillen met thuis. Wij vinden het belangrijk om deze verschillen bespreekbaar te maken, zodat de kinderen hun respect daarin blijven behouden. Wanneer ouders bepaalde waarden en normen opleggen, die niet aansluiten bij de visie van Potje Knor, zullen wij deze altijd met de ouders bespreekbaar maken.

Veiligheid speelt bij ons een belangrijke rol; dat staat in alle afwegingen voorop.

3.6 Leren uiten van gevoelens

Voorwaarde

Het is belangrijk dat kinderen hun emoties durven te uiten en dat ze weten dat ze emoties mogen laten zien. Emoties zijn immers een deel van je persoonlijkheid.

Kinderen moeten echter ook leren hun emoties onder controle te houden.

Pedagogisch handelen

Wij stimuleren de kinderen om hun emoties te uiten door de emoties te benoemen. Om ervoor te zorgen dat kinderen hun emoties onder controle leren te houden, hebben zij begeleiding nodig en zullen zij waar nodig gecorrigeerd moeten worden.

3.7 Onderling contact van kinderen stimuleren

Voorwaarde

Dit een belangrijke voorwaarde, omdat het voor kinderen niet alleen leuk is om met elkaar te spelen, maar ook heel leerzaam op allerlei gebieden, bijvoorbeeld qua omgang en ontwikkeling. Het is echter net zo belangrijk dat kinderen ook leren om alleen te spelen.

Pedagogisch handelen

Het onderling contact van de kinderen stimuleren wij door te kijken, door situaties te benoemen en door niet te snel in te grijpen. Hierdoor leren de kinderen om zelf conflicten op te lossen. Wanneer een kind niet door de groep geaccepteerd wordt, proberen wij door benoeming van de positieve kanten van het kind, de omgang met andere kinderen op gang te brengen.

3.8 Uitgaan van positieve interactie

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat goed contact voor kinderen de basis is van hun ontwikkeling. Zonder dit positieve contact kan het kind belemmerd worden in zijn ontwikkeling.

Pedagogisch handelen

Door uit te gaan van positieve interactie kijken wij naar de mogelijkheden in plaats van de beperkingen van het kind. Wij bieden kinderen alternatieven in gedragsaspecten of maken samen afspraken. Door niet het kind, maar het "negatieve" gedrag van het kind af te keuren en daarvoor op een positieve manier alternatieven aan te bieden, kunnen kinderen meer plezier krijgen in contact met anderen.

3.9 Responsief opstellen van de leiding

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat het van groot belang is dat kinderen hun eigen identiteit behouden en niet door de leiding gevormd worden tot personen die zij eigenlijk niet zijn.

Pedagogisch handelen

Als team zorgen wij ervoor dat de kinderen niet door ons geconditioneerd worden, dat kinderen niet iets doen, omdat wij het als leiding goed vinden, maar dat het gedrag van het kind zelf komt. Er zijn altijd aspecten die kinderen moeten, ook al wil het kind het zelf niet. Deze "regels" worden gesteld voor de veiligheid van de kinderen. Belangrijk hierbij is dat wij ons open opstellen naar de kinderen en ze de ruimte geven om zichzelf te zijn en zich te ontwikkelen.

Hoofdstuk 4 Ontwikkelingsstimulering van de kinderen

Om als kind zich te kunnen ontplooiën als individu is het belangrijk dat Potje Knor zorgt voor een optimale leefomgeving met een uitnodigende en uitdagende ruimte en spel materiaal wat aangepast is aan de belevingswereld van het kind en wat verschillende ontwikkelingsniveaus stimuleert.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Bij Potje Knor wordt de ontwikkeling op verschillende manieren gestimuleerd. Dit gebeurt aan de hand van de erkende VVE programma's Uk & Puk en Puk & Ko. Dit zijn ontwikkelingsstimuleringsprogramma's, waarmee spelenderwijs kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden geprikkeld worden aan de hand van een vast thema. De thema's sluiten aan bij de belevingswereld van het kind. De activiteiten zijn speels en gericht op interactief, betekenisvol en actief leren. Binnen het programma wordt rekening gehouden met de verschillen in ontwikkeling binnen de groep. Het programma richt zich op de brede ontwikkeling van kinderen. De taalontwikkeling staat voorop, maar er is ook aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling door middel van rekenprikkels en motorische en zintuiglijke ontwikkeling.

Boekstart voor de kinderopvang

Dankzij een stimuleringssubsidie vanuit het overkoepelende programma Kunst van Lezen (OCW) is er nu meer aandacht voor voorlezen aan baby's en jonge kinderen. Vanuit de subsidie is er ruimte voor scholing van pedagogisch medewerkers, een boekencollectie en een aantrekkelijke leesplek in de kinderopvang.

Bij Potje Knor vinden we het belangrijk om zo vroeg mogelijk te beginnen met leesbevordering en taalstimulering. Voorlezen draagt bij aan verschillende ontwikkelingsgebieden die worden benoemd in ons beleidsplan. De nadruk ligt op de interactietheorie. Hierbij kunnen we informatie uitwisselen en gedachten van anderen begrijpen, zodat het kind weerbaar en zelfstandig wordt en actief kan deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Wij willen bereiken dat kinderen op een plezierige manier te maken krijgen met het lezen van boeken. De doelen die we nastreven zijn: bevorderen leesplezier - stimuleren taalontwikkeling - ontwikkeling van de fantasie - stimuleren persoonlijke ontwikkeling - voorbereiding op maatschappelijk functioneren - goed voorbereiden op de basisschool. De doelen sluiten aan bij de humanistische theorie waarvan wij uit gaan in ons beleidsplan. Enkele onderwerpen hiervan zijn: liefde, geluk en creativiteit. Door middel van leesbevordering willen wij vooral bijdragen aan de zelfontplooiing van elk individu.

Wij zijn daarom gestart met "Boekstart voor de Kinderopvang". Er zijn twee pedagogisch medewerkers opgeleid tot voorleescoach, met onder andere als doel het voorlezen een vaste plek te geven in het dagprogramma en in het pedagogisch beleid.

In samenwerking met de Bibliotheek is gezorgd voor een aantrekkelijke leesplek, is een startcollectie geschikte boekjes opgebouwd en wordt de deskundigheid van pedagogisch medewerkers verhoogd. Ouders worden erbij betrokken, zodat er thuis ook meer voorgelezen wordt en zij bekend raken met de mogelijkheden van de Bibliotheek. Voorlezen heeft een vaste plek in de kinderopvang gekregen door het opnemen van een voorleesplan in het beleid. We werken samen met partners in een leesbevorderingsnetwerk. Behalve aan de Bibliotheek valt te denken aan jeugdgezondheidszorg en gemeente.

Zorgstructuur

Potje Knor heeft een eigen zorgstructuur. Dit staat uitgebreid beschreven in de documenten "Zorgstructuur Kinderopvang Potje Knor" en "Observatiemethode Kinderopvang Potje Knor". Doel is het volgen van de ontwikkeling van de kinderen, het vroegtijdig signaleren van bijzonderheden en problemen in de ontwikkeling en het doorverwijzen van kinderen met ontwikkelingsproblemen.

In de volgende paragrafen wordt puntsgewijs uiteengezet hoe bij Potje Knor de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd wordt.

4.1 Stimuleren van zelfstandigheid en ontplooiingskansen bieden

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat ieder mens uniek is en wij streven ernaar dat kinderen uitgroeien tot individuele persoonlijkheden. Dit is tevens een belangrijke voorwaarde, omdat de kinderen in deze leeftijd fase de basis van hun leven leggen; zij ontwikkelen zich heel snel.

Pedagogisch handelen

Wij vinden het belangrijk dat kinderen een optimale kans krijgen om zich te ontplooien, als individu, binnen een sfeer van geborgenheid en veiligheid. Dit proberen wij te bereiken door te kijken naar de individuele behoeften van de kinderen (waar is een kind aan toe?), gecombineerd met duidelijke grenzen van veiligheid.

Bij Potje Knor bieden wij de kinderen een stimulerende omgeving aan.

Wij observeren de kinderen om te kijken waar zij behoefte aan hebben. Ze krijgen de tijd en ruimte om zelf te ontdekken. Er worden niet te snel dingen aangereikt en voorgekauwd.

Wij leren kinderen probleemoplossend gedrag aan door de bal terug te kaatsen. Door middel van complimenten worden kinderen gestimuleerd zich te ontplooien.

Wij vinden het heel belangrijk dat een kind dit op zijn eigen tempo kan doen en wij werken daarom niet per definitie aan de hand van de ontwikkelingscurves. Pas wanneer iets echt niet goed gaat, wordt er ingegrepen.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor laten wij de kinderen zoveel mogelijk problemen zelf oplossen, al dan niet met sturing. Dit doen wij om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de kinderen te stimuleren. Als een kind een aanvaring heeft gehad met een ander kind, moet het kind, met of zonder hulp van de pedagogisch medewerker, zelf naar het andere kind gaan om het bij te leggen en/of op te lossen.
- Bij Potje Knor proberen wij de oudere kinderen te stimuleren om zichzelf aan en uit te kleden en eventueel de schoenen zelf aan te doen. Dit doen wij wanneer een kind gaat slapen of bijvoorbeeld in de broek heeft geplast.
- Bij Potje Knor bieden wij de kinderen ontplooiingskansen door de juiste materialen aan te bieden. Er is verschillend materiaal voor de verschillende leeftijden. Veelal kunnen materialen vaak tegelijkertijd gebruikt worden door kinderen van verschillende leeftijden, zoals de puzzels. Die zijn er van makkelijk tot moeilijk en als de puzzels op de groep liggen, kunnen de kinderen zelf kiezen welke puzzel ze willen maken. Als ze een puzzel kiezen die te moeilijk is, kiezen ze vanzelf een makkelijkere en wanneer ze een puzzel uitkiezen waarvan de pedagogisch medewerker denkt dat die te makkelijk is, wordt het kind gestimuleerd om een moeilijker puzzel te maken. Dit kan onder andere door als pedagogisch medewerker de puzzel mee te maken en tijdens het maken vragen te stellen waardoor het kind zelf achter waardevolle informatie komt, zoals waar hij het beste kan beginnen.

4.2 Creativiteit stimuleren

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat je kinderen door prikkeling de kans geeft om zich te ontwikkelen in hun vaardigheden en in hun denkvermogen.

Pedagogisch handelen

Wij stimuleren creativiteit door de kinderen in een uitdagende ruimte zoveel mogelijk zelf in te laten vullen wat zij willen doen. Soms worden er nieuwe ideeën aangeboden, zodat de kinderen de kans krijgen om te experimenteren met nieuw materiaal.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor vinden wij het erg leuk en leerzaam om met verschillende materialen te werken. We knutselen bijvoorbeeld niet alleen maar met papier, maar ook met bijvoorbeeld blaadjes en zand. Zo leert het kind ook op andere manieren om te gaan met ander materiaal.

- Bij Potje Knor heeft zelfstandigheid ook wel iets te maken met creativiteit. Als je kinderen bijvoorbeeld zelf iets laat oplossen, of het kind zelf laat denken, kunnen er hele creatieve oplossingen komen. Laat het kind maar zelf nadenken.
- Bij Potje Knor stimuleren wij ook de kinderen om te spelen met ander spelmateriaal, bijvoorbeeld lakens. Kinderen kunnen hier heel creatief mee omgaan.
- Bij de buitenschoolse opvang laten we de kinderen zelf meedenken over de activiteiten die we gaan ondernemen.

4.3 Sociale ontwikkeling stimuleren

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat het een onderdeel van samenzijn is. Bij Potje Knor heb je te maken met groepen en moet je als kind wel een sociale ontwikkeling doormaken, wil je in deze groepen kunnen functioneren. Hier kun je gewoon niet om heen.

Pedagogisch handelen

Als team zijn wij hier eigenlijk bijna altijd wel mee bezig, vaak bewust, maar vaak juist ook onbewust. Wij proberen de kinderen altijd uit te leggen waarom ze bijvoorbeeld geen speelgoed van een ander kind af mogen pakken en waarom ze moeten delen. In dit geval zijn wij er echt bewust mee bezig, evenals wanneer wij kinderen helpen met contacten te leggen. Wanneer wij met een kind aan het kletsen zijn, wordt de sociale ontwikkeling onbewust ook gestimuleerd.

Concrete voorbeelden

- De kinderen worden door ons gewezen op de regels en gewoonten die bij Potje Knor gelden, zoals lief zijn voor elkaar, niet schoppen, slaan en dergelijke, geen speelgoed van elkaar afpakken, wachten op je beurt en dergelijke. Voor de inhoud van deze regels, zie het document "Regels en afspraken".
- Binnen Potje Knor wordt gestreefd naar het ondernemen van groepsactiviteiten, zoals kringspelletjes, boekjes lezen, buiten spelen en knutselactiviteiten. Wij vinden het in ieder geval belangrijk dat een kind samen in een groep kan spelen en dat een kind de aandacht en begeleiding van de pedagogisch medewerkers kan delen. Wij stimuleren dan ook het samenspel in tweetallen of in groter groepsverband door samen te zingen, samen spelletjes te doen, of kleine opdrachten voor elkaar te doen. Hiermee proberen wij tevens uit te nodigen tot zorg voor een ander, rekening te houden met elkaar, saamhorigheidsgevoelens te creëren en de zogenaamde "ik-fase" te sturen en te verruimen.
- Wij leren de kinderen tevens dat ze op hun beurt moeten wachten. Bij Potje Knor ben je met een groep, dus dat betekent dat je soms moet wachten op elkaar.
- Bij de allerkleinsten kinderen van Potje Knor stimuleren wij de sociale ontwikkeling door ze bij elkaar in de box te leggen of ze in een wipstoel tegenover elkaar te plaatsen. Zo worden ze bewust van elkaar. Ook door liedjes zingen, kiekeboe spelletjes en schootspelletjes wordt de sociale ontwikkeling van de allerkleinsten gestimuleerd.
- Bij Potje Knor vinden wij het belangrijk dat de kinderen gezamenlijk eten en drinken. Wij proberen de kinderen duidelijk te maken dat ze op elkaar moeten wachten, totdat iedereen klaar is met eten of drinken. De kinderen moeten in deze situatie aan tafel blijven zitten. Er wordt niet van tafel af gegaan. Wij proberen hiermee een rustmoment in te bouwen.
- Bij Potje Knor streven wij er naar dat de kinderen tijdens een activiteit de spullen kunnen delen met de anderen. Tijdens bijvoorbeeld het plakken, moeten meerdere kinderen met één plakpotje plakken. Wij zorgen ervoor dat ieder kind aan de beurt komt. Wij leggen verbaal aan de kinderen uit dat ze samen moeten delen.
- Binnen Potje Knor tolereren wij het niet dat de kinderen speelgoed en dergelijke van elkaar afpakken. Wij bemiddelen tussen de kinderen om het afgepakte speelgoed of dergelijke terug te geven. Hierbij leggen wij ook het waarom uit. Als meerdere kinderen met het speelgoed willen spelen, zullen ze dit samen moeten doen, of worden er samen met ons en de kinderen afspraken gemaakt om er om de beurt mee te spelen.

- Binnen Potje Knor leren wij de kinderen zelfstandig conflictsituaties op te lossen en naar ons toe te komen als ze verdrietig of boos zijn, of als er iets is. Wij begeleiden de kinderen in het oplossen van hun conflicten. Als kinderen elkaar bijvoorbeeld slaan, maken wij duidelijk dat dit niet mag door te zeggen “Dit doen wij niet bij Potje Knor”, of “Dit vindt X niet leuk”, of “Dit zou jij ook niet leuk vinden”. Of wij laten de kinderen “sorry” zeggen. Wij willen zo de kinderen leren dat ze ook iets op kunnen lossen door te praten en dat ze dus bijvoorbeeld niet hoeven te slaan. Wij laten ook het geplaagde kind zeggen tegen de plager “Dit vind ik niet leuk”. Hiermee proberen wij tevens de zelfredzaamheid van het kind te vergroten. Wij vinden het namelijk belangrijk dat kinderen voor zichzelf op kunnen komen.
- Wanneer een kind niet luistert of iets doet wat niet mag en hiervoor een time-out nodig heeft of “gestraft” dient te worden, zetten wij het kind even apart op de bank. Wij vinden het hierbij belangrijk om het dan wel weer snel goed te maken met het kind en ook goed uit te leggen waarom iets niet mag. Wij keuren op zo’n moment niet het kind af, maar wel zijn of haar gedrag van dat moment. Bij “goed” gedrag belonen wij een kind door middel van onder andere complimenten.
- Wij letten bij Potje Knor op omgangsvormen en beleefdheidsnormen. Wij leren kinderen bijvoorbeeld “dankjewel” en “alsjeblieft” te zeggen op bepaalde momenten.

4.4 Motorische ontwikkeling

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat kinderen in deze leeftijdsfase de basis leggen voor hun motorische ontwikkeling en het belangrijk is om deze nauwlettend in de gaten te houden.

Pedagogisch handelen

Wij stimuleren de motoriek van de kinderen door hen verschillende materialen, speelgoed, en activiteiten aan te bieden. Wij spelen in op de behoefte van de kinderen. Wat zij leuk vinden, kunnen zij in principe doen, wanneer de situatie dit toelaat.

Wij houden ons niet vast aan strikte ontwikkelingscurves. Zodra wij ons zorgen maken om de motoriek van een bepaald kind, bespreken wij dit in het team en met de ouders.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor worden vele activiteiten ondernomen om zowel de grove als fijne motoriek te ontwikkelen. Wij begeleiden en stimuleren het kind om de activiteit zo goed mogelijk uit te voeren. Wanneer dit niet lukt, corrigeren wij het kind op een positieve manier. Door alle activiteiten met regelmaat te herhalen, zorgen wij ervoor dat het kind de basis van de activiteit onder de knie krijgt en deze dan uit kan breiden, bijvoorbeeld kleuren met als einddoel binnen de lijntjes kleuren.
- Wij stimuleren de motorische ontwikkeling door middel van het aanbieden van verschillend spel materiaal, zoals insteekkubus, puzzels, lego, spiraalkralen, dingen om in te drukken, stapeltoren en blokken. Ook bieden wij activiteiten aan, zoals knippen, kleuren, plakken, verven, kleien, prikken en gymactiviteiten. Hierbij houden wij rekening met de behoefte, de interesse en het niveau van het kind.
- Wij geven de kinderen de ruimte om zich motorisch te ontwikkelen. Wij leggen bijvoorbeeld de allerkleinsten niet alleen maar in de box of in het wipstoeltje, maar wij laten ze ook op de grond spelen, zodat ze de ruimte hebben om te kunnen rollen, kruipen en bewegen. Bij de grotere kinderen vinden wij het belangrijk dat ze kunnen rennen, klimmen, fietsen en dergelijke. Daarom gaan wij ook zo veel mogelijk naar buiten. Binnen bieden wij de rustigere activiteiten aan, zoals knutselactiviteiten. Om de fijne motoriek tijdens bijvoorbeeld een knutselactiviteit optimaal te kunnen oefenen, houden wij er rekening mee dat de activiteit niet te lang moet duren en dat het knutselgroepje niet te groot moet zijn.
- Bij Potje Knor stimuleren wij de kinderen om dingen zelfstandig te doen die met de motoriek te maken hebben en wij geven hen ook de kans om het zelfstandig te doen. Bijvoorbeeld zelf aan- en uitkleden, zelf jas aan doen, zelf eten en drinken, en zelfstandig leren lopen (eerst aan de hand en dan los).

4.5 Emotionele ontwikkeling

Voorwaarde

Temperament is per kind verschillend. Kinderen moeten leren hier mee om te gaan. Je mag emoties hebben en je mag emoties uiten. Emoties zijn een belangrijk onderdeel van het kind als individu.

Pedagogisch handelen

Het belangrijkste is om goed te observeren en om ten opzichte van de kinderen te benoemen wat je ziet. Wij houden hierbij rekening met de thuissituatie, karakter en cultuur.

Wij gaan in op emoties door aan het kind te vragen wat er aan de hand is en het kind de ruimte te bieden om zich te uiten. Hierbij is het van belang dat kinderen begeleiding krijgen om hun emoties onder controle te houden en dat zij waar nodig gecorrigeerd worden.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor vinden wij het belangrijk dat een kind zich veilig en geborgen voelt. Dit laten wij zien door het kind te accepteren en te respecteren, er voor het kind te zijn, contact te maken met het kind, activiteiten te ondernemen, te luisteren naar wat het kind te vertellen heeft, het kind duidelijkheid te geven, het kind te troosten bij verdriet, het kind te laten zijn en vooral te kijken naar de individuele behoeften van het kind.
- Wij proberen alle kinderen individueel veel aandacht te geven. Het ene kind heeft meer behoefte aan knuffelen dan het andere. Wij vinden het belangrijk dat ook de stille, meer teruggetrokken kinderen, van ons aandacht krijgen en niet alleen de kinderen die door opvallend gedrag aandacht vragen. De allerkleinsten geven wij met name aandacht door ze op te pakken en te knuffelen. Ook hierbij letten wij erop dat kinderen die weinig huilen ook voldoende aandacht krijgen.
- Door steeds terugkerende rituelen, consequente regels en door een vast dagritme geven wij de kinderen structuur. Dit zorgt voor een veilig en vertrouwd gevoel.
- Wij vinden het belangrijk dat kinderen zichzelf zijn bij Potje Knor en dat ze hun emoties kunnen uiten. Als ze hun emoties niet onder controle hebben proberen wij dat te corrigeren en te begeleiden. Wij proberen hierover te praten met het kind en de emoties te benoemen. Door bijvoorbeeld boekjes met de kinderen te lezen, proberen wij emoties bespreekbaar te maken.
- Bij de emotionele ontwikkeling hoort ook het afscheid nemen van mama of papa. Een kind mag van ons hiermee moeite hebben. Het kind mag best even verdrietig zijn en huilen. Wij gaan samen met het kind papa of mama uitzwaaien en leggen uit waarom papa of mama weggaat en vertellen dat ze ook weer terugkomen. We proberen het kind te troosten en af te leiden. Het kind blijft bij ons tot hij of zij rustig is en in de groep kan spelen.
- Bij Potje Knor leren wij de kinderen voor zichzelf opkomen. Dit uit zich door de kinderen conflicten zelf op te laten lossen. Wanneer dit niet lukt, bemiddelen wij hierbij of nemen het geheel over. Wij vinden het belangrijk om conflicten uit te praten, door bijvoorbeeld een handje te geven of een knuffel. Dan weet het kind ook dat het over is en dat hij of zij weer kan gaan spelen.

4.6 Lichamelijke ontwikkeling

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat kinderen in deze leeftijdsfase zich bewust worden van hun eigen lichaam en het lichaam van anderen.

Pedagogisch handelen

Wij gaan in op vragen van het kind die gaan over het bewustzijn van hun eigen lichaam. Hierbij zullen pedagogisch medewerkers zich ervan onthouden het kind te bejegenen op een wijze, die het kind in zijn waardigheid aantast.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor werken wij volgens het beleidsplan “Veiligheid en Gezondheid”. In dit Met behulp van inventarisatielijsten beschrijven wij in een plan van aanpak de maatregelen die wij nemen om gezondheidsrisico's tot een minimum te beperken. Tevens beschrijven wij in dit plan hoe wij kinderen leren omgaan met kleine gezondheidsrisico's. In het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid staat de werkwijze precies beschreven.
- Bij Potje Knor hebben wij een duidelijk beleid omtrent geneesmiddelenverstrekking en medische handelingen, waardoor gezondheidsrisico's beperkt blijven. In het “Protocol voor geneesmiddelenverstrekking en medische handelingen binnen Kinderopvang Potje Knor” staat dit beleid verder uitgewerkt.
- Door een strikt hygiënebeleid bij Potje Knor te voeren, zorgen wij er eveneens voor dat gezondheidsrisico's beperkt blijven. Dit beleid wordt uitgebreid beschreven in het document “Hygiënebeleid bij Kinderopvang Potje Knor”.
- Bij Potje Knor geven wij de kinderen de rust die ze nodig hebben. Hierbij houden wij rekening met de wensen van de ouders en de behoefte van het kind. Wanneer nodig blijven wij op de slaapkamer zitten, zodat het kind in alle rust in slaap kan vallen.
- Bij Potje Knor wordt op vaste tijden gegeten en gedronken. Hierbij wordt gekeken naar de behoeften van het kind en de wensen van de ouders. Wij wisselen zoetheid met hartigheid af en houden daarbij de gezondheidsaspecten in acht. Wij hebben bij Potje Knor een vaste persoon als aanspreekpunt, welke jaarlijks het voedingsbeleid opnieuw onder de loep neemt. Zij past dit beleid eventueel aan na raadpleging bij het consultatiebureau en het voedingscentrum.
- Bij Potje Knor werken wij aan de zindelijkheid van een kind. Wel moet het kind hier aan toe zijn en dienen de ouders hier ook thuis mee bezig te zijn. Het kind wordt door ons positief benaderd als het gaat om zindelijkheidstraining. Niks moet. Voor de kinderen die bij Potje Knor bezig zijn met zindelijkheidstraining werken wij met stikers. Voor elke keer dat een kind op het toilet of het potje gaat, krijgt hij een sticker.
- We proberen ook de kinderen bewust te laten worden van lichaamsverzorging, bijvoorbeeld door ze zelf hun neus te laten snuiten.
- Voor de allerkleinsten bij Potje Knor geldt dat wij ze laten wennen aan hun eigen lichaam en de mogelijkheden van hun eigen lichaam door ze bijvoorbeeld de sokjes uit te laten, zodat ze met hun teentje kunnen spelen. Knuffelen, kriebelen en dergelijke, bijvoorbeeld tijdens het verschonen, hoort hier ook bij.
- Bij Potje Knor werken we met de meldcode “Huiselijk geweld en Kindermishandeling” en volgen we het protocol “Seksueel misbruik” wanneer één van onze medewerkers zich hieraan schuldig maakt of wanneer hier een vermoeden van is. Jaarlijks besteden we in een teamoverleg aandacht aan dit onderwerp. Zorgkinderen bespreken we met elkaar in de groepsbesprekingen en met de orthopedagoog, waarna deze ook met ouders gedeeld worden. Indien nodig, melden wij ook onze zorgen extern (Zorg voor Jeugd, Veilig Thuis, en dergelijke).

4.7 Cognitieve ontwikkeling

Voorwaarde

De cognitieve ontwikkeling wordt vooral gestimuleerd vanaf het moment dat kinderen naar school gaan. Dit is dan ook met name voor de buitenschoolse opvang van Potje Knor een belangrijke voorwaarde.

Pedagogisch handelen

Door te experimenteren met cognitieve activiteiten komen we achter de interesses en mogelijkheden die het kind op dat moment heeft. Met behulp van deze experimenten en door middel van een goede observatie proberen wij zoveel mogelijk aan te bieden wat aansluit bij het cognitieve niveau van het kind. Naast dit alles staan wij ook open voor het initiatief van het kind.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor bieden wij speelgoed en activiteiten aan die de cognitieve ontwikkeling kunnen stimuleren, zoals puzzels, babygym, kralenbuis, activity-center en gezelschapsspelletjes. Door speelgoed aan te bieden waar geluiden en bewegingselementen in zitten, leren kinderen oorzaak en gevolg te ontdekken.
- Spelenderwijs leren wij de kinderen al veel dingen, zoals tellen, kleuren benoemen, vormen herkennen, fruit herkennen. Veel van onze activiteiten zijn gericht op het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling, zoals kringgesprekken, boekjes lezen, liedjes zingen, telspelletjes, geheugenspelletjes (domino, memorie).
- Door dingen te benoemen en vragen te stellen, proberen wij kinderen kennis bij te brengen.
- Door met de kinderen over gebeurtenissen te praten die al geweest zijn, proberen wij de kinderen dingen te laten onthouden en het begrip tijd bij te brengen.
- Wij proberen de kinderen ook zelf te laten nadenken, door als pedagogisch medewerker niet overal een pasklaar antwoord op te hebben. Wij laten de kinderen soms even hun gang gaan, waardoor ze dan vaak zelf ook een oplossing kunnen bedenken.

4.8 Zintuiglijke ontwikkeling

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat een kind de wereld om zich heen leert kennen via zijn zintuigen. Wanneer zich problemen in de zintuiglijke ontwikkeling voordoen, is het mogelijk dat het kind zich op de andere ontwikkelingsgebieden met meer moeilijkheden zal ontwikkelen.

Pedagogisch handelen

De zintuiglijke ontwikkeling is door ons als team niet te beïnvloeden. Wij hebben dan ook als team wat dit punt betreft alleen een signalerende functie. Wij observeren de kinderen en moeten alert zijn. Dit alles bespreken wij binnen het team en indien nodig met de ouders.

Concrete voorbeelden

- Bij Potje Knor bieden wij activiteiten aan die te maken hebben met de zintuiglijke ontwikkeling. Wij laten de kinderen dan ook verschillende ervaringen opdoen en proberen hiermee de kinderen meer bewust te maken van al hun zintuigen.
Bijvoorbeeld:
 - Voelen: spelen in de zandbak, handjes verven, vingerverven, schuim op de tafel en de kinderen laten voelen, met blote voeten in het gras, in het zwembadje spelen met water, speelgoed van verschillende materialen aanbieden (hard of zacht, pluizig of juist niet, kneedbaar, vloeibaar).
 - Horen: muziek luisteren, dansen op muziek, zelf liedjes zingen, reageren op geluiden van buitenaf (sirene van een brandweer), brabbelen/kletsen, geluidenspel, klanken/dierengeluiden nabootsen, muziek maken met muziekinstrumenten.
 - Zien: boekjes/plaatjes kijken en benoemen, tijdens het wandelen en spelen dingen benoemen.
 - Ruiken: een bloemetje laten ruiken of iets meenemen waar een luchtje aan zit (potpourri).
 - Proeven: verschillende dingen laten proeven door niet altijd hetzelfde eten aan te bieden (een keer ander fruit, een ander koekje, in plaats van brood een keer een tosti).
- Bij Potje Knor vinden wij het erg belangrijk dat kinderen leren luisteren naar elkaar. Wij laten de kinderen vertellen wat ze bijvoorbeeld hebben gedaan en vragen dan aan de andere kinderen om dit na te vertellen of hierop door te gaan. Dit gebeurt ook wanneer wij een verhaaltje vertellen. Wij vragen dan aan de kinderen wat er in het verhaaltje gebeurt. Hier kunnen dan ook gebaren en geluiden bij gemaakt worden.

- De kinderen worden bij Potje Knor naarmate ze ouder worden zoveel mogelijk gestimuleerd om zich verbaal te uiten. Hierbij kan het kind gecorrigeerd worden om zo een duidelijke spraak te ontwikkelen. Wanneer een kind zich nog niet verbaal kan uiten, motiveren wij hem of haar om dit non-verbaal te doen. Het kind wordt gestimuleerd om naar hetgeen te gaan of te wijzen wat hij of zij wil of bedoelt. Wij benoemen dit dan.
- Ook proberen wij bij alle creatieve activiteiten te allen tijde de concentratie van de kinderen te bevorderen.

4.9 Aansluiten bij de ontwikkelingsleeftijd van het kind

Voorwaarde

Het is voor de ontwikkeling van het kind belangrijk dat hij niet onder- of overschat wordt, omdat dit zijn zelfvertrouwen kan aantasten. Door de diversiteit van onze groepen komt het natuurlijk wel eens voor dat kinderen met iets spelen wat niet precies bij hun ontwikkelingsleeftijd past.

Pedagogisch handelen

Bij het aanbieden en doen van activiteiten gaan wij uit van de mogelijkheden van de kinderen en dus niet van hun beperkingen. Wij bieden de kinderen activiteiten aan die aansluiten bij hun ontwikkelingsleeftijd. Het is van belang om tijdens activiteiten de kinderen goed te observeren, omdat zij zelf goed aan kunnen geven wat hun mogelijkheden en beperkingen zijn. De ene keer zijn wij hier bewuster mee bezig dan de andere keer.

4.10 Aandacht en ruimte voor de individuele ontwikkeling van het kind

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat ieder kind een persoon op zichzelf is en zich op zijn eigen tempo ontwikkelt.

Ontwikkeling is geen algemeen proces. Ieder kind ondergaat dat proces op zijn eigen manier. Het samenzijn in een groep heeft veel invloed op kinderen. Ontwikkeling wordt daardoor in zekere zin ook door de omgeving bepaald.

Pedagogisch handelen

Wij vinden het belangrijk om het kind apart te zien van de groep. Ieder kind wordt afzonderlijk geobserveerd en in teamverband besproken.

4.11 Het kind een veilige omgeving bieden

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat een kind zich pas kan ontwikkelen wanneer hij zich veilig voelt in zijn omgeving.

Pedagogisch handelen

In eerste instantie zorgen wij voor een veilige ruimte wat betreft meubilair, speelgoed en dergelijke.

Wij staan altijd klaar voor de kinderen, bieden ze structuur en regelmaat aan de hand van een herkenbaar dagritme.

Wij bouwen vertrouwensrelaties met de kinderen op en hebben respect voor de kinderen.

Wij vinden dat er binnen het team de ruimte moet zijn voor verschillende reacties van de pedagogisch medewerkers. Dat speelt in de thuissituatie namelijk ook mee.

4.12 Het kind stimuleren, maar ook de ruimte bieden om zelf te experimenteren

Voorwaarde

Dit is een belangrijke voorwaarde, omdat de kinderen die Potje Knor bezoeken nog in de vorming van hun leven zitten. Zij zitten nog volop in het proces om uit te groeien tot een zelfstandig individu.

Pedagogisch handelen

Wij bieden de kinderen een ruimte aan waarin zoveel mogelijk prikkels aanwezig zijn, die aansluiten bij de interesses en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Wij vinden dat het niet de taak van de pedagogisch medewerkers is om alle ontwikkelingsgebieden op gelijkwaardig niveau te stimuleren. Wij maken hierin bewuste keuzes en stellen prioriteiten.

Nawoord

Een pedagogisch beleidsplan is nooit af. Werken met kinderen en ouders vraagt een voortdurende reflectie op eigen handelen. Als het goed is, zullen de belevingen van het werken met kinderen, individueel en in groepsverband, voortdurend uitnodigen tot kijken naar en praten over het pedagogisch handelen.

Als uitwerking van het pedagogisch werkplan heeft elke locatie ook nog een locatie specifiek werkplan.

Wij hopen dat pedagogisch medewerkers, invalkrachten, pedagogisch medewerkers in opleiding en stagiaires aan dit pedagogisch beleidsplan een steun hebben bij hun dagelijkse werkzaamheden bij Kinderopvang Potje Knor.

Verder willen wij het team hartelijk bedanken voor hun medewerking en bijdrage aan het opstellen van dit pedagogisch beleidsplan!

Bijlage 1 De humanistische theorie en de visie op mens zijn

De humanistische theorie

De humanistische psychologie is ontstaan rond 1954. Psycholoog Carl Rogers gebruikte de term als eerste. De humanistische psychologie is de studie van de gehele persoon als eenheid. Er wordt vanuit gegaan dat de mens meer is dan de som van zijn deelfuncties en dat hij van nature goed is. Ieder mens is een uniek geheel. Het ontwikkelen van alle aangeboren, positieve mogelijkheden, de mens een beter inzicht geven in zijn eigen persoonlijkheid en zijn functioneren in een groep staan centraal. Enkele onderwerpen van de humanistische psychologie zijn:

- liefde;
- geluk;
- zelfontplooiing;
- en creativiteit.

De humanistische theorie gaat uit van de totale mens, waarbij de zelfontplooiing centraal staat. Elk individu heeft een aangeboren neiging om zich zo volledig mogelijk te ontplooien.

Het doel van de opvoeding en begeleiding van een kind moet dan ook zijn: het kind in de gelegenheid stellen zijn innerlijke ("goede") natuur tot uiting te brengen. Het kind is gemakkelijk te beïnvloeden. Hierdoor kan het zowel positieve als negatieve ervaringen opdoen. Ieder kind heeft behoeften, emoties en capaciteiten die van nature positief zijn. Slechte eigenschappen, zoals wreedheid en jaloezie ontstaan als reactie wanneer behoeften niet bevredigd worden. Deze zijn het kind dus zeer zeker niet aangeboren. De mens is erop gericht zijn behoeften te bevredigen. Onder aan de ladder van die menselijke strevingen staan de behoefte aan eten en drinken en de behoefte aan frisse lucht. Daarboven komt de behoefte aan veiligheid en geborgenheid. Vervolgens heeft ieder mens behoefte aan waardering en respect voor de eigen persoon. Een mens wil ergens bij horen. Pas als aan die behoeften wordt voldaan, is een mens in staat zichzelf te ontplooien. Bij het zichzelf ontplooien moet men vooral denken aan de mogelijkheid om creatief te zijn, de mogelijkheid om iets te maken of te doen dat van jezelf is. Met liefde kinderen opvoeden, behoort tot de zelfontplooiing.

Pas als bij de mens aan de primaire behoeften tegemoet wordt gekomen, is de mens in staat "aan zichzelf te werken".

Visie op mens zijn

De basis moet in eerste instantie thuis worden gelegd. De kinderopvang moet deze basis ondersteunen en aanvullen, in de lijn van de doelstellingen die het kinderdagverblijf nastreeft. De kinderopvang vindt het belangrijk dat kinderen een optimale kans krijgen zich te ontplooien, als individu, binnen een sfeer van geborgenheid en veiligheid.

Mensen hebben andere mensen nodig om te leven, zodat een individu kan uitgroeien tot een sociaal wezen. Het groepsgebeuren binnen de kinderopvang is hier een goede voedingsbodem voor.

Het kind heeft recht op respect, dient serieus te worden genomen en dient te kunnen rekenen op begrip en verdraagzaamheid.

Het komt er op neer dat ieder mens uniek is en wij streven ernaar dat kinderen uitgroeien tot individuele persoonlijkheden. Ieder mens maakt deel uit van de samenleving. Wij streven ernaar dat kinderen uitgroeien tot een sociaal wezen.

Bijlage 2 De interactietheorie en de visie op opvoeding

De interactietheorie

De mens kan niet bestaan zonder contacten en relaties met zijn medemensen. De mensen vervullen voor de ander belangrijke functies; zij vormen en ontwikkelen elkaar op geestelijk gebied. Pas wanneer wij interacties hebben met andere mensen kunnen wij leren om op menselijke wijze te functioneren. De mensen bepalen en beïnvloeden het gedrag van elkaar. Mensen zijn bijna steeds op zoek naar interactie met anderen.

Interactie is een relatie waarbij personen het gedrag van elkaar beïnvloeden. Dit kan zowel verbaal, door middel van taal, als ook non-verbaal, door middel van lichaamstaal, mimiek, uitstraling en lichamelijke contacten.

Taal is het belangrijkste symbolensysteem om interactie te plegen, om informatie tot stand te brengen. Taal is een geheel van samenhangende symbolen, dat door de mens wordt gebruikt in onderlinge communicatie. Door middel van taal kunnen wij informatie uitwisselen, kunnen wij de gedachten van elkaar begrijpen.

De interactie tussen personen kan worden gezien als een ruilproces. Pedagogisch medewerker en kind zijn in een voortdurende wisselwerking. De opvoeders beïnvloeden het kind, maar het kind beïnvloedt ook de opvoeders. Het is een proces van geven en nemen.

De opvoeder moet de interactie van het kind met zijn omgeving stimuleren, zodat het kind weerbaar en zelfstandig wordt en actief kan deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Kortom

Mensen hebben hun medemensen nodig om zich te ontwikkelen tot zelfstandige individuen. De mens is een sociaal wezen; hij ontplooit zich door interactie met andere mensen.

Visie op opvoeding

Opvoeden heeft een doel; opvoeden doe je niet zomaar.

Het doel van opvoeden binnen de kinderopvang is, dat kinderen uitgroeien tot een sociaal wezen. In de opvoeding ontmoeten volwassene en kind elkaar. Beiden treden in dialoog met elkaar. In dialoog met de volwassene leert het kind zelfstandig te worden en de volwassene helpt het kind zijn eigen waarden en normen en de waarden en normen van anderen te ontdekken.

Pedagogisch medewerkers hebben zowel een begeleidende als een stimulerende rol ten opzichte van het individuele kind, maar ook in het groepsproces. Een positieve grond/werkhouding van pedagogisch medewerkers is belangrijk. De pedagogisch medewerkers benaderen de kinderen respectvol en leren de kinderen respect te hebben voor zichzelf en voor hun omgeving.

Kinderopvang verstaat onder opvoeden

Dat pedagogisch medewerkers, in relatie met het kind, optimale kansen bieden, zodat het kind zich kan ontplooiën binnen een sfeer van structuur, grenzen, veiligheid en geborgenheid. De omgeving moet tegemoet komen aan de behoeften om ervaringen op te doen en volwassenen hebben de taak kinderen daarin te stimuleren.

Bijlage 3 De ontwikkelingstheorie en de visie op ontwikkeling

De ontwikkelingstheorie

Onder ontwikkelen verstaan wij: “groeien, rijpen, tot bloei komen, vervallen en sterven van een organisme in zijn totaliteit”.

Onder ontwikkelingstheorie verstaan wij: “de studie van het gedrag van de mens van geboorte tot dood, vanuit een gezichtspunt van ontwikkeling”.

In de ontwikkelingstheorie bekijken wij de mens vanuit één bepaalde gezichtshoek; Hoe ontwikkelt hij zich? Zijn er fasen in die ontwikkeling te onderscheiden? Hoe verloopt zo'n ontwikkeling?

Kinderen ontwikkelen zich wanneer ze leren, wanneer ze tot meer in staat zijn dan tevoren. Er zijn allerlei aspecten van de ontwikkeling die onderling samenhangen, bijvoorbeeld emotionele en sociale aspecten. Een kind ontwikkelt zichzelf om tot een volwassen persoon uit te groeien, die beschikt over allerlei kennis, vaardigheden, waarden, normen en ideeën.

Drie factoren die een belangrijke invloed op de ontwikkeling hebben, zijn:

- erfelijkheid;
- rijping;
- en omgeving.

Vanaf het moment van de bevruchting liggen veel erfelijke grenzen van iemands mogelijkheden vast, zowel lichamelijke (bijvoorbeeld de lichaamslengte) als ook geestelijke grenzen (bijvoorbeeld een aangeboren hersenafwijking). Verschillende individuen beschikken over verschillende aangeboren mogelijkheden.

Her rijpingsproces is een ontwikkelingsproces van het organisme als gevolg van tijd en leeftijd. Rijpen is essentieel voor leren en leren speelt een zeer belangrijke rol, misschien wel de belangrijkste, in het ontwikkelingsproces van de mens. Voordat je het kind een bepaalde vaardigheid kunt aanleren, bijvoorbeeld lopen, zindelijk worden en lezen, moet het kind eerst een rijpingsproces hebben doorlopen.

Voor de ontwikkeling van een kind is de omgeving waarin een kind opgroeit van groot belang.

Deze omgeving kan kortweg in twee soorten worden verdeeld:

- de fysische omgeving (licht, geluid, temperatuur, het weer, etc.);
- en de sociale omgeving (het gezinsleven, de andere mens, groepen mensen, etc.).

Ieder kind ervaart de omgevingsinvloeden verschillend, ook al wonen kinderen in dezelfde buurt, straat of gezin. Het is persoonsgebonden.

De visie op ontwikkeling

Ieder kind heeft de drang in zich om zich te ontwikkelen, op zijn eigen manier, op basis van aanleg en karakter.

De kinderopvang dient zorg te dragen voor een optimale leefomgeving met een uitnodigende en uitdagende ruimte en spelmateriaal wat aangepast is aan de belevingswereld van de kinderen. Het kind dient hiermee gestimuleerd te worden in zijn ontwikkeling. Het kind heeft een veilige en vertrouwde omgeving nodig en mensen om zich heen die hem respecteren en hem de kans geven zich zijn eigen tempo te ontwikkelen.

Het is belangrijk om verschillende ontwikkelingsniveaus te stimuleren. Alle ontwikkelingen samen zorgen ervoor dat het kind uiteindelijk, zonder directe hulp van de volwassenen om hem heen, zijn eigen leven kan leiden.